

4/2019

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

Ajankohtaiskatsaus seudun kehitykseen 16.12.2019

Aluetalous

Tuotannon vahva kasvu
jatkui

Työmarkkinat

Avoimien työpaikkojen
määrä kasvoi neljänneksellä

Asunto- ja toimitila- markkinat

Helsingin keskustan
toimistotilojen vuokrat
nousivat

Hyvinvointi

Aiempaa hieman useampi
sai asumistukea

Liikenne

Lento- ja laivamatkustajien
määrä kasvoi

Väestö

Helsingin seudun asukasluku
kasvoi yli 1,5 miljoonaan

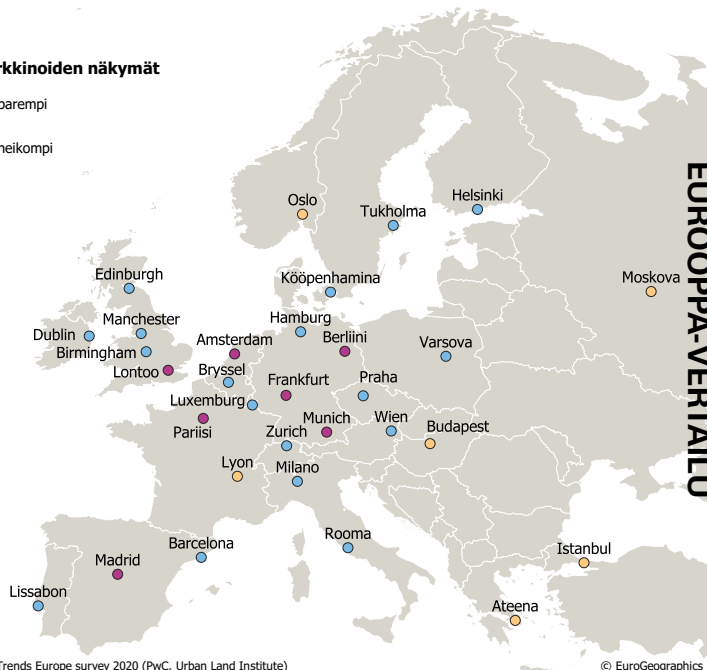
Valokiilassa

Juha Tiuraniemi

Kauppakeskukset kaupan
murroksessa

Kiinteistömarkkinoiden näkymät

- Keskiwertoa parempi
- Keskiwerto
- Keskiwertoa heikompi

Helsingin kiinteistömarkkinat kiinnostavat myös kansainvälisiä pääomasijoittajia

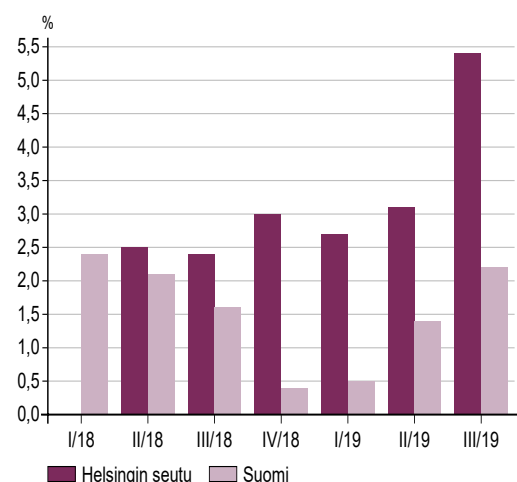
Helsinki sijoittuu 21. sijalle Emerging Trends in Real Estate® Europe 2020 -vertailussa, jossa kansainväliset kiinteistöalan ammattilaiset ja sijoittajat arvioivat 31 eurooppalaisen kaupungin kiinteistömarkkinoiden tulevaisuutta. Kärkeen vertailussa sijoittuvat Pariisi, Berliini ja Frankfurt. Pohjoismaisista kaupungeista Helsingin edelle nousevat Tukholma ja Kööpenhamina sijoille 18 ja 19. Oslo jää vertailtujen kaupunkien häntäpäähän sijalle 29.

Kansainväliset pääomasijoittajat ovat kiinnostuneita erityisesti Helsingin ydinkeskustasta ja hyvien kulkuyhteyksien päässä sijaitsevista voimakkaasti kehittyvistä alueista kuten Pasilan Triplasta ja Jätkäsaaresta. Investointihalukkuutta lisää taloussyklin vaihe, virkistävät vuokramarkkinat, uudet asumisen palvelukonseptit ja edullisemmat kiinteistöjen hinnat. Kööpenhaminan ja Tukholman taakse sijoittumista selittää sijainti logistisesti hieman kauempana keskisestä Euroopasta. Haasteita ovat myös markkinoiden pieni koko, kauppakeskusten tilojen vajaakäytön hienoinen kasvu ja vuokratason lasku. Vähittäiskauppaa haastaa kiristynyt kilpailu kuluttajista ja vuokralaisista uusien kaupallisten tilojen valmistuessa.

Kansainvälisen konsulttiyhtiö PwC:n ja asiantuntijaverkosto Urban Land Instituten kyselytutkimuksessa (905 vastaajaa) arvioitiin investointinäkyelmiä Euroopan kaupungeissa. Vertailussa käytetty pisteytys on yhdistelmä sijoitus- ja kehitysnäkymistä sekä markkinoiden koosta ja likviditeetistä.

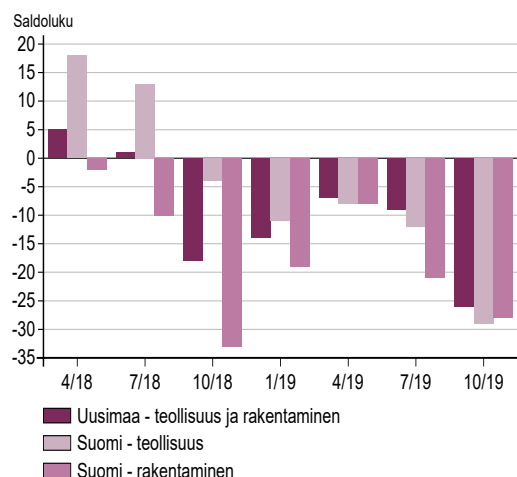
Kokonaistuotannon ennakoiva kuvaaja

Muutos (%) edellisestä vuodesta

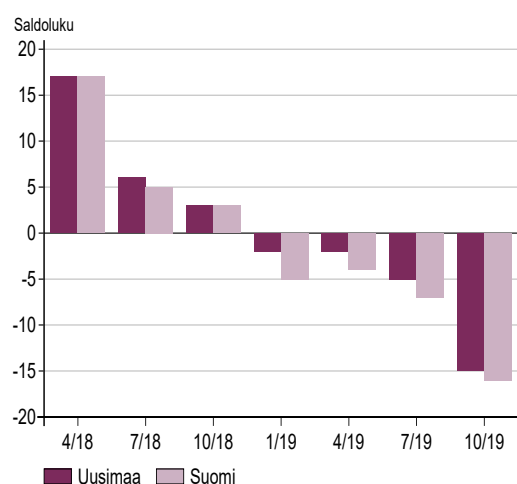
Lähde: Tilastokeskus ja Kaupunkitutkimus TA

Teollisuuden ja rakentamisen suhdannenäkymät

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, suhdannebarometri

Palveluyritysten suhdannenäkymät

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, suhdannebarometri

Aluetalous

Tuotannon vahva kasvu jatkui

Helsingin seudun tuotannon kasvu jatkui edelleen vuoden 2019 kolmannella neljänneksellä. Tuotanto oli heinä-syyskuussa arvion mukaan yli 5 prosenttia korkeammalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin. Vuoden alkupuoliskolla tuotanto lisääntyi noin 3 prosenttia. Koko maan tuotanto kasvoi kolmannella neljänneksellä yli 2 prosenttia edellisvuodesta. Yritysten liikevaihdon kasvu oli erityisen vahvaa teollisuudessa, rakentamisessa, informaatio- ja viestintäalalla sekä majoitus- ja ravitsemistoiminnassa.

Suhdannenäkymät hiipuneet – erityisesti teollisuudessa

Elinkeinoelämän keskusliiton (EK:n) lokakuun Suhdannebarometrin mukaan suhdannenousu on ohitse eikä suhdannetilanne enää parantunut syksyn aikana. Suhdannenäkymät ovat synkentyneet selvästi kaikilla päätoimialoilla erityisesti vientiherkässä teollisuudessa. Heikentyneestä suhdanteesta huolimatta rakentamisessa ja palvelualoilla tuotanto- ja myyntiodotukset ovat vielä kuitenkin positiivisen odottavat.

Maailmantalouden epävarmuus ja alaspäin suuntautuvat riskit ovat kasvaneet entisestään. Euroopan talouden kannalta isot kysymykset liittyvät mahdollisiin autotulleihin ja brexitiin. Globaalin teollisuuden heikkous näkyy Suomessa, jossa talouskasvu on hidastumassa. Suomelle tärkeissä vientimaissa Saksassa ja Ruotsissa teollisuus on myös vaikeuksissa ja tämä näkyy jo nyt teollisuuden tilauskantojen pienentymisenä.

Teollisuus ja rakentaminen

EK:n lokakuussa tekemän suhdannebarometrin mukaan Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdannetilanne oli edelleen tavanomaista parempi. Lähikuukausien suhdanneodotukset kuitenkin synkenivät alkusyksyn aikana. Suhdannenäkymien uusin saldoluku oli lokakuussa -26 (heinäkuussa -9). Lokakuussa 29 prosenttia vastanneista ennakoivat suhdanteiden hiipumista ja vain 3 prosenttia ennakoivat tilanteen kohentumista. Uudenmaan yritysten suhdannearviot ovat lähellä koko maan keskiarvoa. Tuotantomäärät lisääntyivät kolmannen vuosineljänneksen aikana ja kasvun arvioidaan hidastuvan selvästi vuoden lopulla. Tuotantokapasiteetti oli heinäkuussa kokonaan käytössä 91 prosentilla ja tilauskirjat olivat lokakuussa tavanomaista täydempiä. Henkilökuntaa palkattiin alkusyksyn aikana lisää ja kausivaihtelu huomioon ottaen työvoima määrä pysynee ennallaan. Ammattityövoimapula on vaimentunut ja kannattavuus oli hieman vuoden takaista parempi.

Suomalaisten teollisuusyritysten suhdannenäkymät ovat heikentyneet entisestään ja suhdannetilanne on syksyllä muuttunut. Näkymät ovat heikentyneet varsin nopeasti, sillä Suomelle tärkeissä vientimaissa teollisuus on myös vaikeuksissa. Teollisuuden kannalta loppuvuosi näyttää jatkuvan varsin huonona. Suhdannenäkymien saldoluku oli lokakuussa tiedustelussa -29 (heinäkuussa -12). Tilaukset vähenivät entistä selvemmin alle tavanomaisen tason syksyn aikana. Kysynnän hiipumisesta kielii myös valmiiden tuotteiden varastojen kasvu yli normaalina pidetyn tason. Henkilöstön määrä teollisuudessa pysyi syksyllä kohtuullisella tasolla, mutta työllisten määrän ennakkoidaan kääntyvän laskuun lähikuukausina.

Koko maassa rakennusyritykset arvioivat lokakuussa tehdyssä tiedustelussa suhdannetilanteensa tasaantuneen selvästi syksyllä. Vuodesta 2015 alkanut nousukausi on päättymässä ja etenkin vilkkaana käynyt asuntorakentaminen on vähenemässä. Tilauskanta on painunut lähelle keskimääräistä tasoa ja tuotanto-odotukset lähikuukausille ovat positiiviset. Yleisen suhdannetilanteen arvioidaan kuitenkin heikentyvän vuoden loppua kohden mentäessä. Suidannenäkymien saldoluku oli lokakuussa -28 (heinäkuussa -21). Suidanteiden hiipuminen ei kuitenkaan vielä siis näy tuotanto- ja henkilöstöodotuksissa. Henkilöstön määrän arvioidaan kasvavan aavistuksen.

Palvelut

Uudenmaan palvelualojen yritysten suhdannetilanne on säilynyt normaalia suotuisempaan, mutta suhdanteet heikkenivät kesän lopulla ja syksyn alussa. Suidannenäkymien saldoluku oli lokakuussa -5 (heinäkuussa -5). Heikkenemistä ennakoiti lokakuussa 18 prosenttia vastaajista ja 3 prosenttia odotti suhdanteiden paranemista. Uudenmaan yritysten suhdannenäkymät ovat lähellä koko maan keskiarvoa. Myyntimäärät lisääntyivät kolmannella vuosineljänneksellä ja myynnin odotetaan jatkavan kasvuaan myös loppuvuoden ajan. Henkilökunnan määrä pysyi likimain ennallaan heinä-syyskuussa. Kausivaihtelu huomioon ottaen työvoima lisääntyy aavistuksen verran loppuvuoden aikana. Kannattavuus parani kolmannella vuosineljänneksellä lievästi verran vuoden takaisesta.

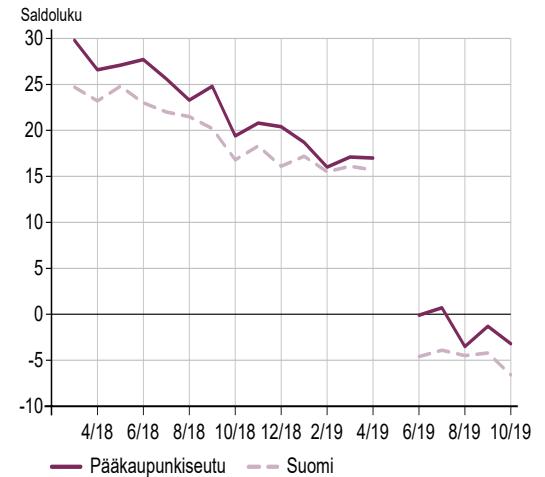
Koko maassa palveluyritysten suhdannetilanne on polkenut suurin piirtein paikallaan syksyn aikana. Talouskehityksen hiipuminen näkyy myös palvelualoilla, joissa suhdannenäkymät ovat yhä heikentyneet syksyn aikana. EK:n tiedustelussa lokakuussa saldoluku oli -16 (heinäkuussa -7). Heikentyneestä tilanteesta huolimatta palveluyritysten myynnin määrä kasvoi syksyllä yhä varsin kohtuullista vauhtia ja samankaltaisen kasvun odotetaan jatkuvan myös lähikuukausien aikana. Yritykset ennakoivat henkilöstömäärän lisääntyvän kausivaihtelu huomioon ottaen hieman loppuvuoden aikana.

Kuluttajien luottamus myönteiseen talouskehitykseen yhä heikentynyt

Tilastokeskus uudisti kuluttajien luottamusindikaattorin tiedonkeruun menetelmää kuluva vuoden toukokuussa, joten arvot eivät ole vertailukelpoisia aiempiin lukuihin. Haastateltavien ikäluokitus hieman muuttui, samoin otoskoko supistui jonkin verran. Tietosisältö on myös suppeampi ja kaikki kysymykset kohdistuvat henkilöön itseensä, eikä enää hänen kotitalouteensa. Uuden luottamusindikaattorin osatekijät ovat: kuluttajan oma talous nyt, kuluttajan oma talous 12 kuukauden kuluttua, Suomen talous 12 kuukauden kuluttua ja kuluttajan rahankäyttö kestotavaroihin seuraavan 12 kuukauden aikana verrattuna edelliseen 12 kuukauteen.

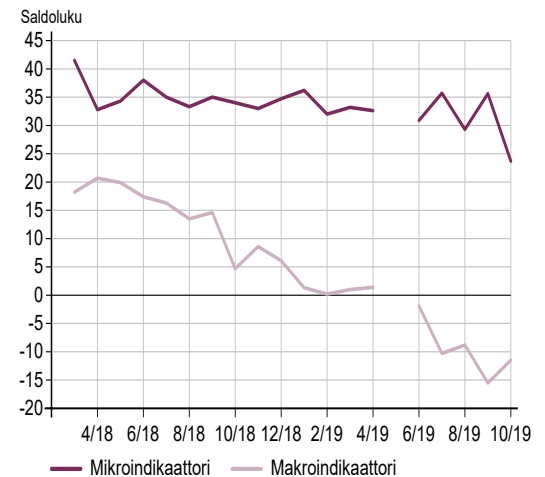
Tilastokeskuksen lokakuun kuluttajabarometrin tiedot osoittavat kuluttajien luottamuksen talouskehitykseen heikentyneen. Pääkaupunkiseudun kuluttajien luottamusta kuvaava saldoluku sai lokakuussa arvon -3,2 (syyskuussa -1,3). Koko maan kuluttajilla se oli -6,6 (syyskuussa -4,2). Tilanne kääntyi pääkaupunkiseudulla heikkenevään suuntaan kesän alussa. Koko maassa luottamus on ollut samaa luokkaa jo kesäkuusta lähtien, mutta lokakuussa se oli aiempaakin heikompaa.

Kuluttajien luottamusindikaattori

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajien luottamus

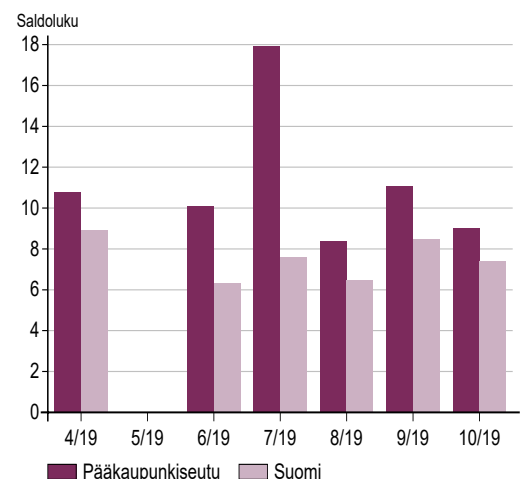
Kuluttajien luottamuksen mikro- ja makroindikaattori

Mikroindikaattori: Oma talous ja säästämismahdollisuudet
Makroindikaattori: Suomen talous ja työttömyyden kehitys

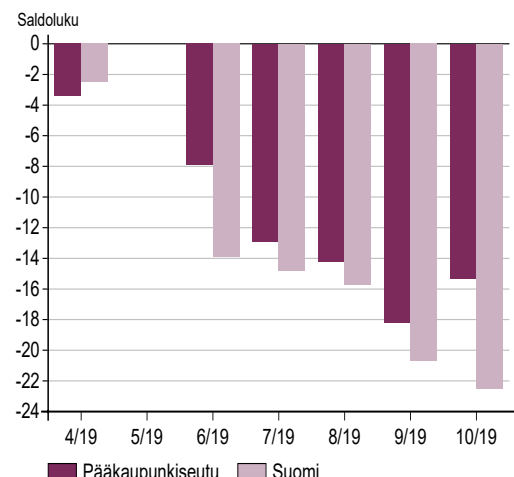
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajien luottamus

Kuluttajien ennuste oman talouden kehityksestä

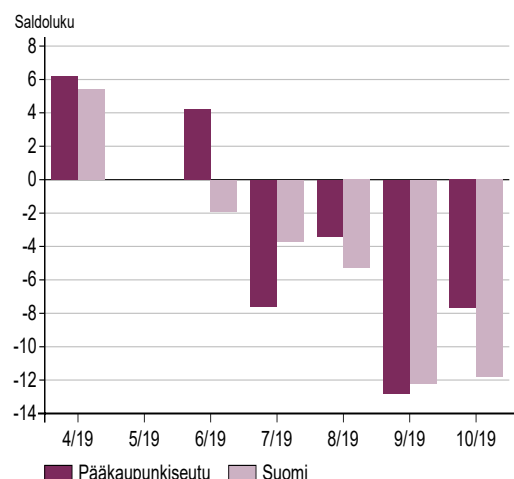
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajien luottamus

Kuluttajien ennuste Suomen talouskehityksestä seuraavien 12 kuukauden aikana

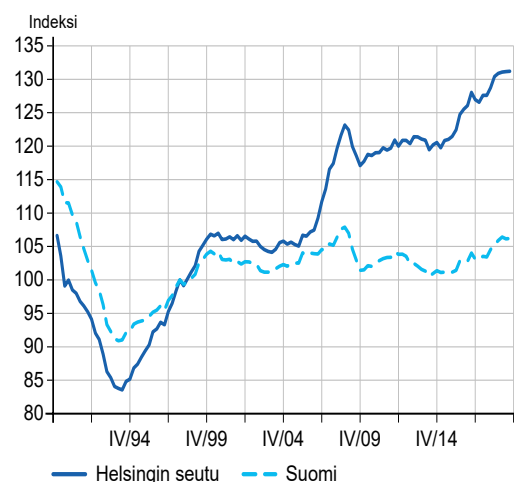
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajien luottamus

Kotitalouksien ennuste työttömyyden kehityksestä

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajien luottamus

Tehdyt työtunnit

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Luottamusta oman ja koko maan talouden vahvistumiseen aiempaa vähemmän

Makroindikaattori sai lokakuussa arvon -11,5 (syyskuussa -15,5). Kyseinen saldoluku kuvaa pääkaupunkiseudun kuluttajien oletuksia sekä työllisyystilanteen että koko maan talouden kehityksestä. Saldoluku kääntyi heinäkuussa aiempaa huomattavasti alhaisemmaksi. Pääkaupunkiseudulla kuluttajien mikroindikaattorin saldoluku sai lokakuussa arvon 23,7 (syyskuussa 35,6), joka kertoo sekin heikkenevästä luottamuksesta. Kyseinen arvo kuvaa yhdellä luvulla kuluttajien tulevaisuuden näkemyksiä sekä oman talouden että säästämismahdollisuuksien kehityksestä.

Työllisyystilanteen paranemiseen ei enää luoteta entiseen tapaan

Tilastokeskuksen kuluttajabarometrin haastatteluissa kuluttajien oletukset työllisyystilanteen muutoksesta vaihtuivat aiempaa kielteisimmiksi viime heinäkuussa. Pääkaupunkiseudulla joka kolmas kuluttaja oletti työttömiä olevan vuoden kuluttua enemmän ja lähes joka neljäs oletti lukumäärän olevan tiedusteluhetkeä pienemmän. Neljä kymmenestä oletti määrän säilyvän ennallaan. Koko maassa joka viides oletti heitä olevan vähemmän ja kaksi viidestä enemmän. Oletuksia työttömien lukumäärästä ensi vuoden lokakuussa kuvaava saldoluku oli pääkaupunkiseudulla -7,7 (syyskuussa -12,8) ja koko maassa -11,8 (syyskuussa -12,2).

➔ Työmarkkinat

Lähes kolmannes koko maan työtunneista tehdään Helsingin seudulla

Helsingin seudulla tehtiin heinä-syyskuussa 304 miljoonaa työtuntia, eli saman verran kuin vuotta aiemmin. Helsingin seudun osuus koko maassa tehdyistä työtunneista on 31 prosenttia. Koko maassa tehtyjen työtuntien määrä pysyi niin ikään edellisvuoden tasolla. Heinä-syyskuussa töitä tehtiin Helsingin seudun ulkopuolisessa Suomessa 684 miljoonaa tuntia.

Tehtyjen työtuntien määrä lähti kasvuun Helsingin seudulla vuoden 2017 lopulla. Viime vuonna tehtyjen työtuntien määrä kasvoi sekä Helsingin seudulla että koko maassa.

Helsingin seudun avoimien työpaikkojen määrä kasvoi neljänneksellä

Helsingin seudun työ- ja elinkeinotoimistoissa oli syyskuun lopussa 25 prosenttia enemmän avoimia työpaikkoja kuin vuotta aikaisemmin. Koko maassa avoimien työpaikkojen määrä kasvoi 19 prosentilla.

Helsingin seudulla oli jokaista avointa työpaikkaa kohden 3,1 työtöntä työnhakijaa. Avoimia työpaikkoja oli 19 700, mikä oli reilu kolmasosa koko maan avoimista työpaikoista.

Työ- ja elinkeinotoimistoihin ilmoitettujen avoimien työpaikkojen määrä on kasvanut Helsingin seudulla vuodesta 2015 lähtien.

Työttömyysasteen lasku hidastumassa

Työttömien osuus työvoimasta oli Helsingin seudulla 8,0 prosenttia syyskuun lopussa työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan. Työttömyysaste laski edellisvuodesta 0,3 prosenttiyksikköä. Työttömyysaste oli edellisvuotta pienempi sekä kaikissa pääkaupunkiseudun kunnissa että KUUMA-kunnissa. Koko maassa työttömyysaste laski 0,2 prosenttiyksikköä 8,6 prosenttiin.

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan työttömyysaste oli Helsingissä 8,8 prosenttia, Espoossa 7,5 prosenttia, Vantaalla 8,2 prosenttia ja KUUMA-kunnissa 6,6 prosenttia syyskuun lopussa. Työttömien määrä kootaan kuukausittain työ- ja elinkeinotoimistojen rekisteristä ja työvoiman määrä on Tilastokeskuksen rekisteripohjaisen työssäkäyntitilaston tuorein tieto (vuoden 2017 lopusta).

Tilastokeskuksen otospohjaisen työvoimatutkimuksen mukaan työttömyysaste laski Helsingin seudulla 0,1 prosenttiyksikköä. Heinä-syyskuussa työttömyysaste oli Helsingin seudulla 6,5 prosenttia, Helsingissä 6,4 prosenttia ja koko maassa 6,0 prosenttia.

Pitkäaikaistyöttömyyden väheneminen hiipumassa

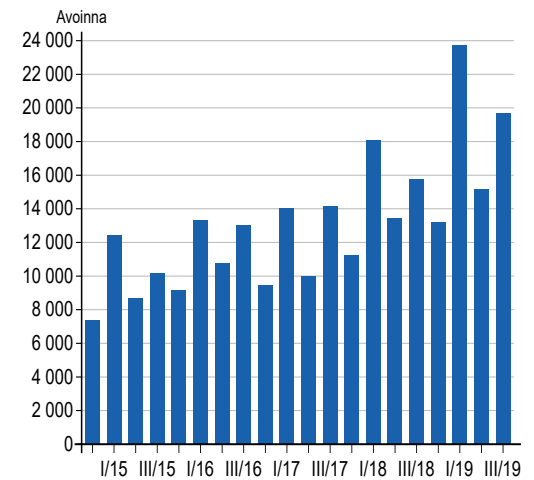
Helsingin seudulla oli syyskuun lopussa 19 900 pitkäaikaistyötöntä henkilöä, mikä oli kolme prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan yli vuoden työttömänä olleiden määrä pieneni edelleen kaikissa pääkaupunkiseudun suurissa kaupungeissa, KUUMA-kunnissa ja koko maassa. Tosin laskuvauhti on hiipunut Helsingissä ja Helsingin seudulla kuluvan vuoden syksyllä. Vantaalla ja koko maan tasolla pitkäaikaistyöttömien määrät laskivat vielä selvästi vuoden takaisesta.

Helsingissä oli syyskuun lopussa 10 500 pitkäaikaistyötöntä henkilöä, eli reilu puolet seudun pitkäaikaistyöttömistä. Espoossa heitä oli 3 500, Vantaalla 2 350 ja KUUMA-kunnissa 3 500. Koko maassa pitkäaikaistyöttömiä oli 62 600.

Helsingin seudulla pitkäaikaistyöttömien määrä lähti jyrkkään nousuun 2013 vuoden alussa. Vuoden 2017 alussa yli vuoden yhtä jaksaisesti työttömänä olleiden määrä alkoi laskea Espoossa, Vantaalla ja KUUMA-kunnissa. Helsingissä heidän määränsä kääntyi laskuun myöhemmin samana vuonna kasvettuaan noin viiden vuoden ajan. Laskuvauhti kiihtyi viime vuonna.

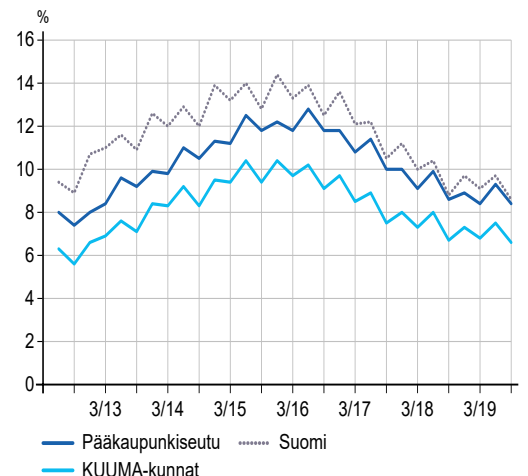
Pitkäaikaistyöttömien määrän voimakas pudotus johtui osittain työttömien määräraikaishaastattelusta ja TE-hallinnon rekisteröintikäytännöistä. On mahdollista, että osalla työttömistä yhtäjaksoinen työttömyys katkeaa teknisesti ja jatkuu hetken päästä uudelleen, mutta henkilö ei enää kirjaudu pitkäaikaistyöttömäksi.

Avoimet työpaikat Helsingin seudun työ- ja elinkeinotoimistoissa

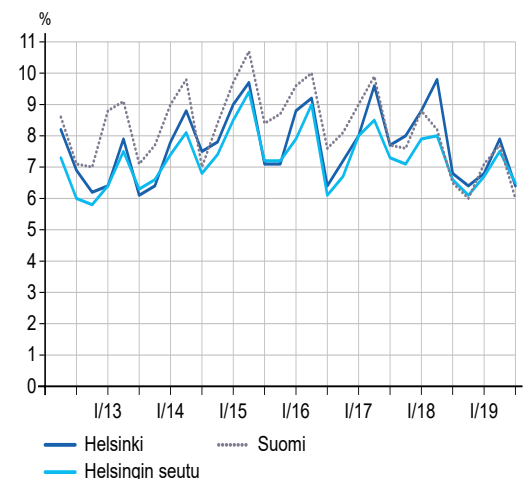
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö

Työttömyysaste työ- ja elinkeinoministeriön mukaan

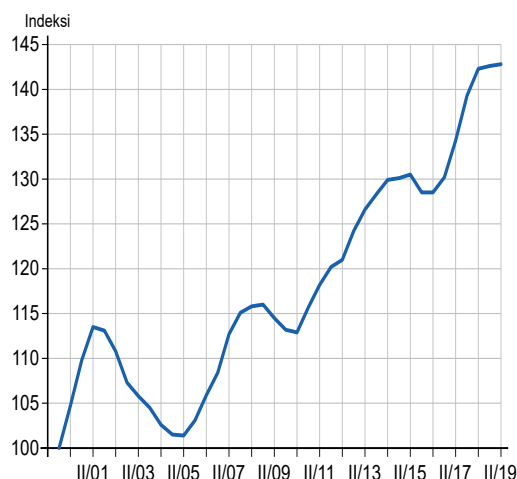
Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö

Työttömyysaste Tilastokeskuksen mukaan

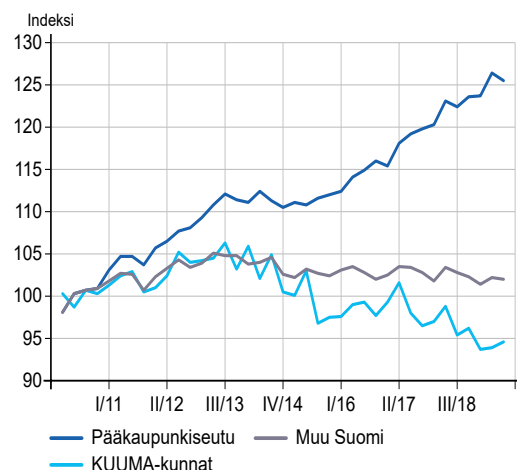
Lähde: Tilastokeskus

Toimistotilojen vuokraindexi Helsingin ydinkeskustassa (Indeksi 2000 = 100)

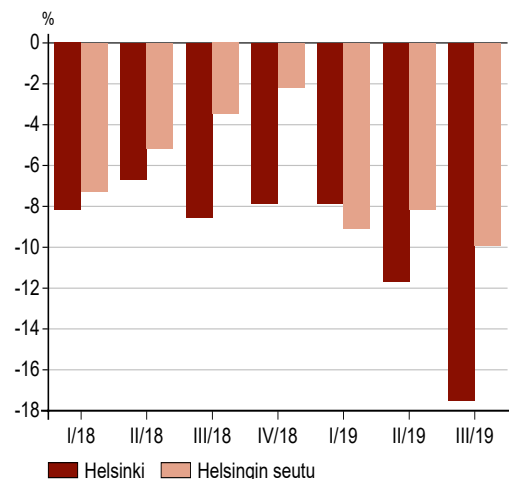
Lähde: KTI Kiinteistötieto Oy

Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat Indeksi (2010=100)

Lähde: Tilastokeskus

Poliisin tietoon tulleet varkausrikokset Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus

Asunto- ja toimitilamarkkinat

Ydinkeskustan uudet toimitisvuokrat nousivat

KTI Kiinteistötieto Oy:n julkaiseman Markkinakatsauksen mukaan Helsingin ydinkeskustan uudet toimitisvuokrat nousivat 0,3 prosenttia viimeisimmällä puolivuotisjaksolla. Syyskuun 2018 ja syyskuun 2019 välisenä aikana nousu on ollut 0,4 prosenttia. Maalis–elokuussa solmittujen ydinkeskustan uusien toimitisvuokrasopimusten mediaanineliövuokra nousi ensimmäistä kertaa 30 euron yläpuolelle.

Helsingin ydinkeskustan toimitisotilojen vuokria kuvaavan KTI Kiinteistötiedon vuokraindexin arvo oli viime maalis–elokuussa 142,8, kun vuotta aikaisemmin se oli 142,3.

Asuntojen ostoaikomukset lisääntyneet

Viime elokuussa pääkaupunkiseudulla 15 kuluttajaa sadasta suunnitteli asunnonostoa Tilastokeskuksen kuluttajabarometrin mukaan. Heistä neljä ostaa varmasti asunnon ja 11 mahdollisesti ostaa sen. Koko maassa osuudet olivat samaa luokkaa. Lokakuun kuluttajabarometrin tiedustelussa pääkaupunkiseudun kuluttajista jopa 9 sadasta on varmasti ostamassa asunnon seuraavan 12 kuukauden aikana ja 14 sadasta mahdollisesti ostaa sen. Koko maassa varman ostopäätöksen tehneitä oli 5 sadasta ja joka kymmenes kuluttaja on mahdollisesti ostamassa asunnon.

Pääkaupunkiseudulla vanhan kerrostaloasunnon keskihinta 3 980 euroa

Pääkaupunkiseudulla vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat nousivat ennakkotietojen mukaan kuluvaan vuoden kolmannella neljänneksellä 2,5 prosenttia vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna ja keskimääräinen neliöhinta oli noin 3 980 euroa. Vuoteen 2010 nähden hinnat olivat nousseet neljänneksen ja vuoteen 2015 verrattuna lisäystä oli 13,5 prosenttia.

Pääkaupunkiseudun ulkopuolisessa Suomessa kyseessä olevien asuntojen hinnat olivat heinä–syyskuussa vain 2 prosenttia korkeammat kuin vuonna 2010 ja keskimääräinen neliöhinta oli 1 600 euroa. Edellisvuoteen verrattuna hinnat olivat laskeneet prosenttia.

Hyvinvointi

Varkaudet vähenivät edelleen

Poliisin tietoon tuli heinä–syyskuussa 10 prosenttia vähemmän Helsingin seudulla tehtyjä varkausrikoksia, kun verrataan edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Koko maassa omaisuusrikosten määrä lisääntyi 2 prosenttia.

Kaikista Helsingin seudun varkauksista suurin osa tehtiin Helsingissä. Heinä–syyskuussa seudulla poliisin tietoon tuli 12 580 varkautta, joista Helsingissä 6 420, Espoossa 1 800, Vantaalla 2 230 ja KUUMA-kunnissa 2 090. Helsingin seudun ulkopuolisessa Suomessa poliisin tietoon tuli 23 900 varkausrikosta.

Asumistukea saavien määrä hieman suurempi kuin vuotta aiemmin

Yleistä asumistukea sai syyskuun lopussa Helsingin seudulla 110 500 ruokakuntaa, mikä oli hieman enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Helsingissä yleistä asumistukea sai syyskuun lopussa 61 600, Espoossa 18 500 ja Vantaalla 16 900, KUUMA-kunnissa 13 100 ja koko maassa 352 300 ruokakuntaa. Lukumäärä kasvoi vuoden takaisesta Helsingissä ja koko Suomessa prosenttien verran, Espoossa viisi prosenttia, Vantaalla kolme prosenttia ja KUUMA-kunnissa kaksi prosenttia.

Yleistä asumistukea saavien ruokakuntien määrä on kasvanut vuoden 2014 jälkeen voimakkaasti. Aluksi lukumäärää lisäsivät vuonna 2015 voimaan tulleet muutokset yleisessä asumistuessa, kuten uusi ansiotulovähennys, joka nosti asumistuen tuloarvoja. Voimakkain kasvu tapahtui elokuussa 2017, jolloin Suomessa asuvat opiskelijat siirtyivät yleisen asumistuen piiriin.

Myös yleistä asumistukea saaneiden ruokakuntien osuus kaikista seudun asutokunnista on kasvanut opiskelijoiden ja lakimuutosten vuoksi selvästi. Samassa asutokunnassa voi tosin olla useampi asumistuen ruokakunta, jos kullakin ruokakunnalla on oma vuokrasopimuksensa. Opiskelija-asutokunnissa tämä on keskimääräistä yleisempää. Ruokakuntien kokonaismäärää ei tilastoida.

➡ Liikenne ja ympäristö

Lentomatrustajien määrä jatkaa kasvuaan

Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajamäärä kasvoi jälleen heinä-syyskuussa 6 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Matkustajia oli 6,1 miljoonaa.

Heinä-syyskuussa 90 prosenttia lennoista oli kansainvälistä liikennettä ja loput kotimaista. Kansainvälisistä kohteista yleisimpiä ovat Saksa, Ruotsi ja Iso-Britannia.

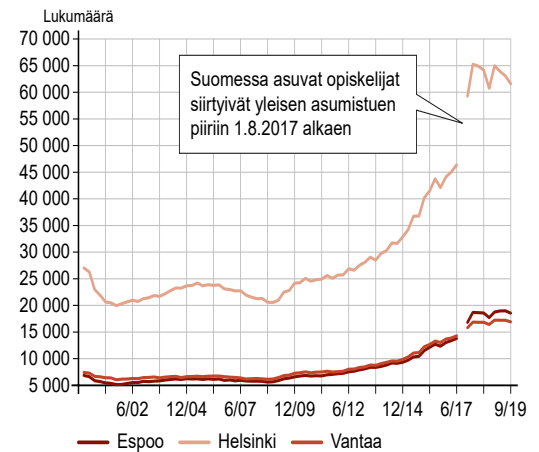
Kansainvälisen laivaliikenteen matkustajamäärä kasvussa

Kansainvälisen laivaliikenteen matkustajia oli Helsingin satamissa heinä-syyskuussa 4,3 miljoonaa eli 5 prosenttia enemmän kuin edellisen vuoden vastaavan ajanjakson aikana.

Kansainvälisen laivaliikenteen matkustajamäärä oli tasaisessa kasvussa viime vuoteen saakka, jolloin kasvu pysähtyi. Heinä-syyskuussa matkustajia oli Helsingin satamissa 39 prosenttia enemmän kuin kymmenen vuotta aikaisemmin. Laivalla matkustetaan erityisesti kesäisin.

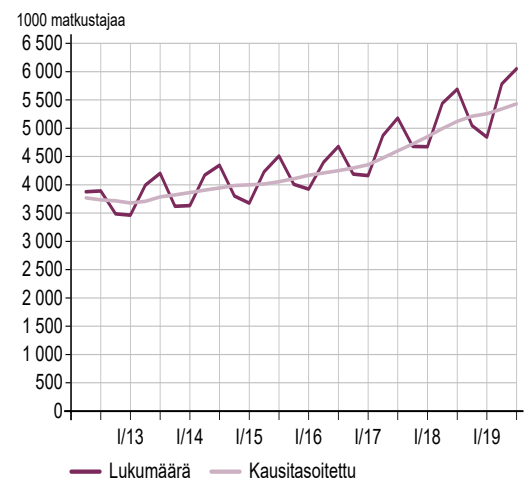
Matkustajamäärä on ollut kasvussa jo parikymmentä vuotta, vaikkakin kasvusuuntauksessa on ollut notkahduksia vuosina 2002, 2009 ja 2012. Viimeisen vuoden matkustajamäärä oli noin 70 prosenttia suurempi kuin kymmenen vuotta aikaisemmin.

Yleistä asumistukea saavat ruokakunnat kauden lopussa

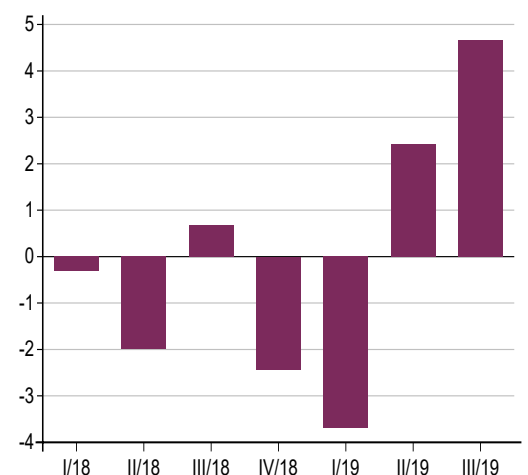
Lähde: Kansaneläkelaitos

Helsinki-Vantaan lentoaseman matkustajat

Lähde: Finavia Oyj

Laivaliikenteen matkustajamäärät Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Traficom

➔ Väestö

Helsingin seudun väestönkasvu edelleen nopeaa

Helsingin seudun asukasluku oli syyskuun lopussa noin 1 506 500. Helsingin seudun väkiluku on kasvanut vuodesta 2004 saakka. Seudun väestö kasvoi heinä–syyskuussa 4 438 hengellä, vajaa 100 enemmän kuin edellisen vuoden vastaavan ajanjakson aikana. Kolmasosa kasvusta tuli syntyneiden enemmyydestä ja kaksi kolmasosaa muuttovoitosta. Muuttovoitto kotimaasta oli yhtä suuri kuin ulkomailta. Ensimmäisen neljänneksen kasvu oli aikaisempaa hitaampaa, mutta tammi–syyskuun väestönkasvu on viimeisen viiden vuoden keskiarvon tasalla.

Syntyneiden määrä kasvoi edellisvuoden III neljännekseen verrattuna. Heinä–syyskuussa syntyi 3 954 lasta, 124 enemmän kuin 2018. Suhteellisesti eniten syntyneiden määrä kasvoi Espoossa, kun taas KUUMA-alueella pysyttiin edellisvuoden tasolla. Luonnollinen väestönkasvu kolmannella neljänneksellä oli seudulla 1 561 henkeä, lähes 200 enemmän kuin vuonna 2018.

Espoon väestönkasvu on kiihtynyt edelleen, kasvun vuosisumma oli syyskuun lopussa lähes 50 prosenttia suurempi kuin edellisvuonna. Myös Vantaan kasvu oli neljänneksen edellisvuotta nopeampaa.

Lokakuusta 2018 maaliskuuhun 2019 Helsingin väestönkasvu oli hyvin hidasta. Vaikka kasvu on nyt nopeutunut, tämän vuoden kolmannella vuosineljänneksellä Helsingin kasvu oli edelleen vuosikymmenen keskitasoa jonkin verran hitaampaa. Myös KUUMA-kuntien yhteenlaskettu kasvu oli edelleen hitaampaa kuin edellisvuonna.

Muuttovoitto Espooseen kasvaa edelleen

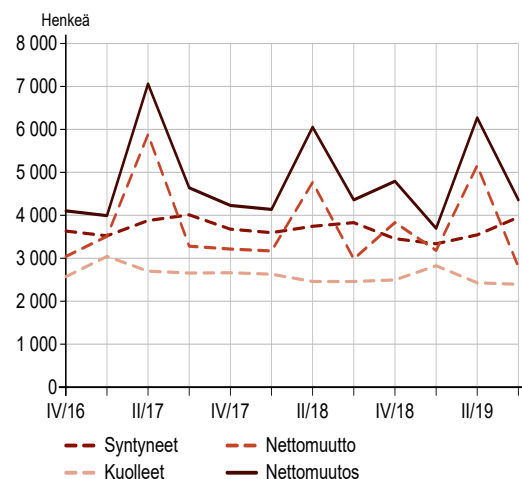
Helsingin seutu sai heinä–syyskuussa muuttovoittoa 2 800 henkeä, vajaa 200 vähemmän kuin 2018. Espoon ja KUUMA-kuntien saama muuttovoitto kasvoi, kun taas Vantaan muuttovoitto väheni edellisvuoden huipputasolta, vaikka onkin edelleen aikaisempia vuosia suurempi. Helsingin muuttovoitto oli vähän pienempi kuin vuoden 2018 heinä–syyskuussa.

Tammi–syyskuussa Helsingin muuttovoitto oli 3 750 henkeä, peräti 1 200 edellisvuotta vähemmän alkuvuoden hyvin hitaan kasvun takia. Espoo sai muuttovoittoa 3 500, mikä on jopa 1 500 enemmän kuin 2018. Vantaa muuttovoitto 3 000 henkeä, sekin reilut 200 edellisvuotta enemmän. KUUMA-kunnille tyypillinen noin 1 000 hengen muuttovoitto oli nyt kääntynyt yli 400 hengen tappioksi. Koko pääkaupunkiseudun muuttovoitto oli 10 300, mikä oli 600 enemmän kuin 2018.

Ulkomaan kansalaisten muuttovoitto väheni Helsingissä

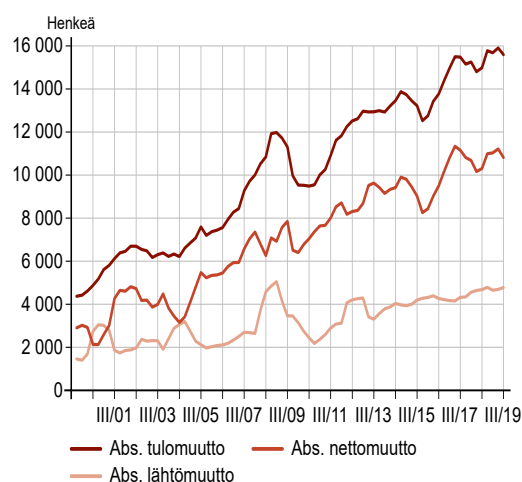
Helsingin seutu sai ulkomailta muuttaneista ulkomaan kansalaisista muuttovoittoa 2 800 henkeä heinä–syyskuussa, mikä oli 400 vähemmän kuin edellisvuonna. Muuttovoiton pieneneminen johtui kokonaan Helsingin 720 hengen muuttovoitosta, joka oli 500 pienempi kuin edellisvuoden kolmannella neljänneksellä.

Väestönmuutos Helsingin seudulla

Lähde: Tilastokeskus

Ulkomainen muuttoliike Helsingin seudulle Liukuva vuosisumma

Lähde: Tilastokeskus

Tammi-syyskuussa ulkomaan kansalaisten muuttovoitto oli seudulla 8 000 henkeä, mikä oli 200 viime vuotta vähemmän. Muuttovoitto oli Helsingissä 2 500 henkeä eli 1 000 edellisvuotta pienempi. Espoon muuttovoitto oli 2 350 henkeä, kasvua 675, ja Vantaan nettomuutto oli 2 100, joka pieneni 450:llä. KUUMA-kunnissa saatiin 50 hengen kasvu.

Alkuvuoden aikana ulkomaan kansalaisten muuttovoitto on kasvanut Espoossa 40 prosenttia verrattuna vuoden 2018 alkupuoliskoon. Tässä tilastossa ovat mukana ulkomaan kansalaisten muutot muista kunnista ja ulkomailta.

Espoo ja Vantaa nettosivat asukkaita Helsingistä

Heinä-syyskuussa Helsingin muuttotappio seudun sisäisissä muutoissa oli -850 asukasta, ja muuttotappio pieneni edellisvuoden kolmannen neljänneksen tappiosta 150 hengellä. Espoon sai nyt muuttovoittoa reilut 100 henkeä, kun edellisvuonna muuttovoitto oli vain 20. Vantaalla muuttovoitto väheni puoleen ja oli nyt 300 asukasta. KUUMA-kuntien muuttovoitto pääkaupunkiseudulta kasvoi sadalla ja oli nyt 400 asukasta.

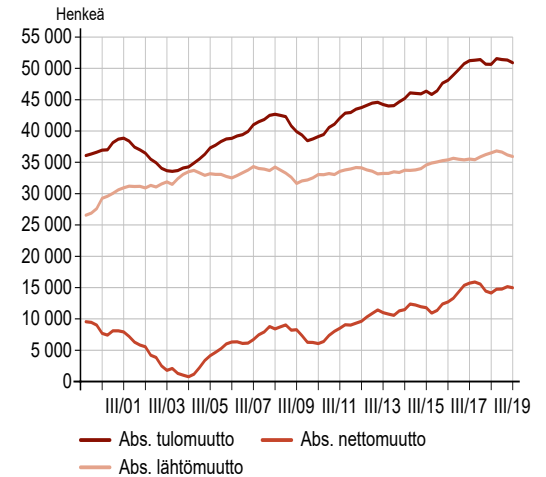
Tammi-syyskuussa Helsingin muuttotappio seudun sisäisessä muutto-liikkeessä oli -2 750 asukasta, kun se oli edellisvuoden vastaavana aikana 900 henkeä pienempi. Espoossa sen sijaan viime vuoden -300 hengen muuttotappio kääntyi yli 700 asukkaan muuttovoitoksi. Vantaallakin muuttovoitto kasvoi 150:llä ja oli yli 800 henkeä. Espoo ja Vantaa ovat molemmat saaneet Helsingistä 1 250 hengen muuttovoiton tänä vuonna. KUUMA-kuntien muuttovoitto pääkaupunkiseudulta oli 1 200 asukasta, 370 henkeä edellisvuotta vähemmän.

Helsingin seudun muuttovoitto muualta Suomesta kasvoi

Helsingin seudun muuttovoitto muualta Suomesta oli heinä-syyskuussa 1 350 henkeä. Muuttovoitto kasvoi 150:llä edellisvuodesta. Helsingin seudulle muutti 12 600 henkeä ja seudulta pois 11 250 henkeä. Espoon ja KUUMA-kuntien muuttovoitto kasvoi, mutta Helsingin ja Vantaan nettomuutto väheni hieman.

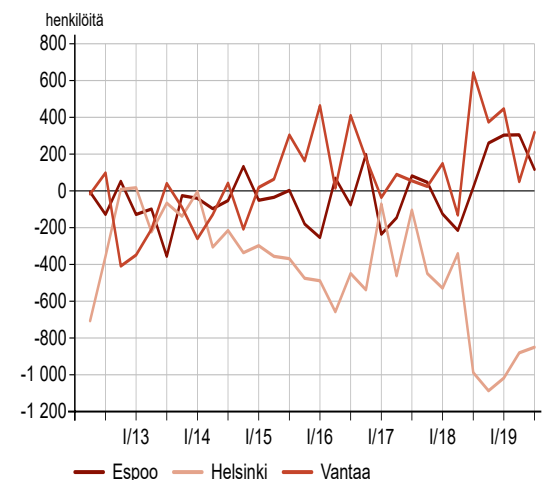
Helsingin seudun muuttovoitto muualta Suomesta on pysynyt tammi-syyskuussa lähes samana kuin edellisvuonna. Helsingin muuttovoitto oli kuitenkin nyt yli 400 henkeä pienempi, mutta vastaavasti Espoon muuttovoitto kasvoi yli 400:lla ja Vantaakin nettomuutto kasvoi 100:lla. KUUMA-kuntien muuttotappio, -560, pieneni hieman.

Väestön nettomuutto Helsingin seudulla Liukuva vuosisumma

Lähde: Tilastokeskus

Seudun sisäinen nettomuutto Muuttoliike kaupungista seudun muihin kuntiin

Lähde: Tilastokeskus

Kauppakeskukset kaupan murroksessa

Juha Tiuraniemi

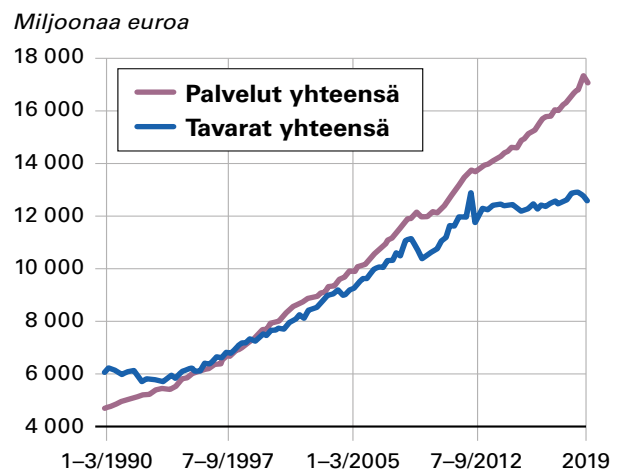
Isojen kauppakeskushankkeiden myötä julkisuudessa on käyty lisääntyvässä määrin keskustelua kauppakeskusliiketoiminnan kestävydestä ja kaupan murroksesta. Kauppakeskustoimiala on Suomessa kansainvälisesti mitattuna nuori. Toimiala syntyi noin kolmekymmentä vuotta sitten, kun kuusikymmentäluvun lähiöostareista siirryttiin pääkaupunkiseudulla muotiketjujen ankkuroimisiin kauppakeskuksiin. Samalla siirryttiin kokoluokkaa suurempiin yksiköihin, joissa uutta aiempaan oli katettu keskusaukio ja katetut käytävät – lämmin katutila, joka oli helposti myös autolla saavutettavissa laajoine pysäköintilaitoksineen.

Ensimmäiset modernit kauppakeskukset Helsingissä olivat Forum ja Itäkeskus. Merkillepantavaa on se, että kumpikin näistä on jo kokenut täysimittaisen saneerauksen ja tilojen vähintään kaksinkertaistumisen avausvuoteen nähden. Nyt olemmekin siirtyneet kauppakeskusevoluution kolmanteen vaiheeseen, jossa kauppakeskusten kasvu perustuu perinteisen vähittäiskaupan sijaan palveluille ja viihteelle. Tässä artikkelissa avaan tunnuslukujen kautta sekä kauppakeskusmarkkinan muutosta pääkaupunkiseudulla että näkemyksiäni toimialaan vaikuttavista keskeisimmistä trendeistä.

Kulutuksen kasvu on palveluissa ja viihteessä, tavarakaupan kasvu pysähtyi 2010-luvulla

Meneillään olevaan kauppakeskusten kolmanteen evoluutioon suurin vaikuttava megatrendi on palveluistuminen. Ihmiset ostavat palveluita tavaroiden sijaan (kuvio 1). Paradigman muutos on tapahtunut 2010-luvulla, jolloin Tilastokeskuksen aineiston mukaan palveluliiketoiminnan arvo Suomessa on noussut noin 12 miljardis-

Kuvio 1. Tavaraan kuluttamisen kasvu pysähtyi 2010-luvulla, palvelut kasvutrendillä

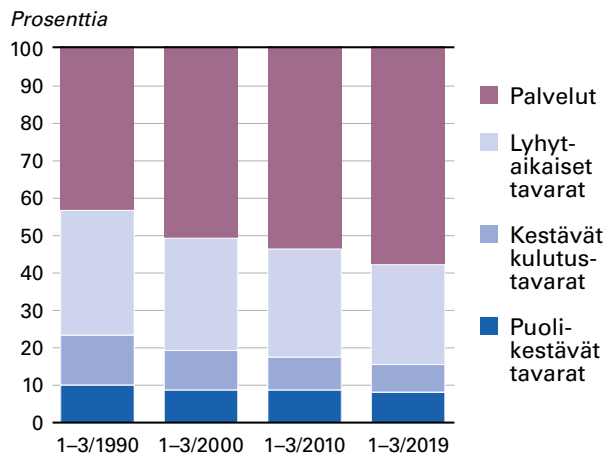

Lähde: Tilastokeskus 2019

ta eurosta noin 17 miljardiin euroon. Samalla aikavälillä tavarakaupan arvo on pysynyt muuttumattomana noin 12 miljardin euron vuositasolla.

Kotitalouksien kulutusmenoista 1990-luvulla noin 40 prosenttia kohdistui palveluihin (kuvio 2). 2020-luvulle tultaessa palvelujen osuus on noussut noin 60 prosenttiin. Palveluihin laskettavia kulutuslajeja ovat muun muassa asuminen, terveydenhoito, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut sekä vakuutukset. Älykännyköiden, suoratoistopalveluiden ja peliteollisuuden myötä erityisesti nuorten sukupolvien kulutusmenojakauma on muuttunut 1990-luvulta tähän päivään tultaessa. Kestokulutustavaroiden osuus kotitalouksien kulutusmenoista on pienentynyt. Toisaalta puolikestävien tavaroiden, kuten vaatteiden, jalkineiden sekä vapaa-ajanvälineiden osuus kotitalouksien kulutusmenoista on pienentynyt vain hieman viimeisen kolmen vuosikymmenen aikana. Kilpailun kiristymisestä johtuen euromääräisen kulutuksen hienoisesta laskusta huolimatta esimerkiksi vaatteiden, jalkineiden ja vapaa-ajanvälineiden kappalemääräinen myynti on tosiasiaassa kasvanut.

Kuvio 2: Kotitalouksien kulutusmenot lajeittain

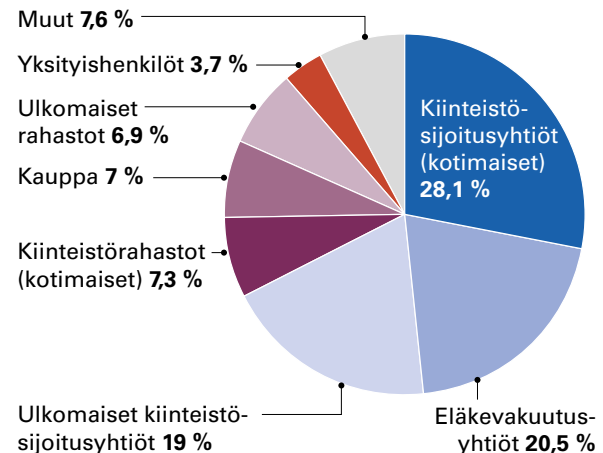
Lähde: Tilastokeskus 2019

Nopeammin muuttuva palvelualusta ja yhä kansainvälisempi kiinteistösijoitus

Kauppakeskukset ovat luonteeltaan jatkuvasti muuttuvia palvelualustoja, pyrkien kokoamaan laajan kirjon palveluita kunkin hetken kysyntää vastaavasti mahdollisimman tehokkaasti saman katon alle. Kauppakeskuksella on myös oma konsepti ja toimintamalli sekä kyvykkyys muuttaa palvelutarjoomaansa markkinatilanteen mukaan. Tavoitteena on erottautua markkinassa kokonaisuudella, jonka brändilupaus on enemmän kuin osien summa. Tämä vaatii keskukselta aktiivista ja näkemyksellistä johtamista, jotta se pysyy houkuttelevana ja kehittyvänä kauppapaikkana sekä tuottavana sijoitustuotteena.

Kauppakeskusten omistus on kehittynyt ja monipuolistunut merkittävästi viimeisen vuosikymmenen aikana (kuvio 3). Kotimaiset eläkeinstituutiot ovat suurimpia kauppakeskusomistajia, mutta niiden lisäksi kiinteistö-sijoitusyhtiöt ja viime vuosina erityisesti kiinteistö-pääomarahastot ovat nostaneet osuuttaan kauppakeskusten sijoitusmarkkinassa. Tämän myötä kauppakeskusten omistus on myös kansainvälistynyt merkittävästi. Esimerkkinä viime vuosien omistusmuutoksista on Forumin siirtyminen kotimaisen säätiön Konstsamfundetin omistuksesta ensin pörssilistatulle kiinteistö-sijoitusyhtiö Spondalle. Yhdysvaltalainen Blackstone osti tämän jäl-

Kuvio 3. Kauppakeskusomistajat Suomessa

Lähde: Suomen Kauppakeskusyhdistys ry 2019

keen Spondan pois pörssistä. Viimeisen vuoden aikana myös Itiksen omistus on vaihtunut hollantilaisesta Werredharesta yhdysvaltalaiseen Morgan Stanley'n hallinnoimaan rahastoon. Nämä ajankohtaisina esimerkkeinä siitä miten kansainvälinen pääomamarkkina on aktiivisesti läsnä kauppakeskusmarkkinassamme. Merkittävä omistusjärjestely tapahtui kuluvana syksynä myös Jumbon ja Flamingon kauppakeskusten fuusioituessa Elon ja Varman yhteisomistukseen. Omistusjärjestelyn myötä Jumbo-Flamingo nousi pohjoismaiden suurimmaksi viihdekauppakeskukseksi noin 130 000 neliömetrin vuokrattavalla pinta-alalla ja noin 500 miljoonan euron vuosimyyntivolymyillä.

Kauppakeskusmarkkinan kasvu pääkaupunkiseudulla 2010-luvulla

Kaupungistuminen ja väestön keskittyminen kasvukeskuksiin on globaali pitkävaikutteinen trendi, joka näkyy myös Suomessa ja etenkin pääkaupunkiseudulla. 2010-luvulla Helsingin seudulla väestönkasvu on ollut keskimäärin noin 14 000 asukasta vuodessa. Ostovoima on kasvanut yli 100 miljoonalla eurolla joka vuosi. Tämä selittää osin sitä, miksi uusia kauppakeskusinvestointeja on tehty viime vuosina merkittävästi pääkaupunkiseudulla. Oma osuutensa kehitykseen on ollut myös suotuisalla pääomamarkkinasuhdanteella. Suurten vuokra-alaltaan yli 50 000 neliömetrin ja yli sadan liikkeen suuraluekes-

kusten määrä pääkaupunkiseudulla on kasvanut uudis- ja laajennushankkeiden myötä 2010-luvulla kolmesta (Itis, Sello, Jumbo) nyt kahdeksaan keskukseen (edellisten lisäksi Ainoa, Forum, Iso-Omena, Redi, Tripla). Pääkaupunkiseudun kauppakeskusten liikeala on kasvanut vuosikymmenessä 700 000 m²:sta (2010) yli 1,1 miljoonaan neliömetriin (2019). Investoinneista suurin osa on suuntautunut sijainneille, joissa kauppakeskuksen lähivaikutusalue on jo voimakkaasti kehittynyt pääkaupunkiseudun aluekeskukseksi tai lähitulevaisuudessa sellaiseksi kehittyvä. Länsimetron ja kehäradan valmistumisen vaikutus kokonaisuuden kehittymiseen on myös huomattava. Tehtyjen investointien myötä kilpailutilanne eri asiointiympäristöjen välillä on luonnollisesti kiristynyt. Oman osansa tähän tuo verkkokauppa ja digitaaliset palvelukanavat. Näiden kehityskuluissa myös kauppakeskuksilla on oma roolinsa kuluttajien palvelupisteinä. Tilastokeskus ennustaa Helsingin seudulle noin 4,7 prosentin väestönkasvua seuraavan viiden vuoden ajalle. Väestön ja ostovoiman kasvaessa ennustetusti syntyy uutta kysyntäpotentiaalia, josta kauppakeskukset kilpailevat muiden vaihtoehtojen kanssa.

Kauppakeskusten myynti- ja kävijämäärät ovat kasvaneet positiivisesti koko kuluneen vuosikymmenen ajan. Kauppakeskusten markkinaosuus koko vähittäiskaupasta on kasvanut koko ajan. Suomen Kauppakeskusyhdistyksen indeksin mukaan kauppakeskusten kävijämäärä kasvu kiihtyi viimeisimmällä kvartaalilla (Q3/19), ja heinä-syyskuussa kävijöitä oli 1,4 prosenttia enemmän kuin vastaavalla ajanjaksolla vuonna 2018. Pääkaupunkiseudulla kauppakeskusten myynti kasvoi 4,7 ja muissa suurissa kaupungeissa 2,8 prosenttia verrattuna vuoden 2018 kolmanteen vuosineljännekseen.

Kauppakeskusten sisällölliset muutokset – economy of time

Kauppakeskusten liikkeiden lukumäärässä mitaten suurin kasvaja on ollut kahvila- ja ravintola -toimiala. Vuosikymmenen alussa kauppakeskusten liikkeistä noin 6–10 prosenttia oli kahvila- ja ravintolapalveluita. Uusissa keskusta-alueiden kauppakeskuksissa kahviloiden ja ravintoloiden määrä on noussut vuosikymmenen aikana jopa noin 20–25 prosentin osuuteen liikkeiden määrästä.

Kuntosalit ja aktiviteettipuistot sekä julkiset palvelut ovat kasvattaneet osuuttaan liikealasta merkittävästi. Vastavasti muotikaupan suhteellinen osuus kokonaisliikealasta on laskenut, joskin sen rooli kauppakeskuksille on edelleen merkittävä. Päivittäistavarakauppa on Suomessa perinteisesti ollut ankkuritoimijana kauppakeskuksissa ja se on sitä edelleen. Suurissa keskuksissa laajan valikoiman hypermarketien lisäksi kauppakeskuksiin on tullut täydentämään ruokapalvelutarjontaa toisaalta pienemmät marketyksiköt, toisaalta joitain erikoistuneita elintarvikeliikkeitä. Fast casual -ruokailun trendi näkyy sekä kauppakeskusten uusissa ketjuravintoloissa että myös keskustien marketeissa uudistuneina shop-in-shop ravintoloina. Terveyspalvelut näkyvät nousevana toimialatrendinä kauppakeskuksissa sekä meillä että maailmalla. Vastuullisuus, erityisesti ympäristövastuullisuus, korostuu kauppakeskuksissa uusina energia- ja kierrätysratkaisuuina. Uusimmat kauppakeskukset ovat lämmityksen, jäähdytyksen ja kiinteistösähkön osalta omavaraisia ja ensimmäiset ovat jo hiilineutraaleja toimintansa osalta. Digitaalisuus muuttaa jatkuvasti kuluttajakäyttäytymistä ja palveluprosesseja. Nähtävissä on tulevaisuudessa yhä selkeämmin digitaalisen ja fyysisen palvelun konvergenssi lähes kaikkien nykyisten kauppakeskuksissa toimivien toimialojen osalta. Palveluprosessi voi alkaa ja päättyä kauppakeskuksen ulkopuolella, mutta kauppakeskuksella on oma roolinsa asiakkaan palvelupolulla. Kilpailu käydään asiakkaan ajasta, jolla on hintansa. Asiakasta palvellaan helppoudella ja sujuvalla palvelukokemuksella tai sitten viihtyvyydellä, monipuolisilla vaihtoehdoilla ja itsensä toteuttamisen mahdollistamisella. Olemme matkalla kohti aikataloutta – Join a journey to Economy of time!

Artikkelin kirjoittaja Juha Tiuraniemi on toiminut vuodet 2005–2014 Suomen Kauppakeskusyhdistyksen toiminnanjohtajana sekä vuosina 2014–2019 Suomen johtavien kauppakeskusten managementyhtiöiden Realprojehti Oy:n ja Colliers International Finland Oy:n kauppakeskustoimintojen johtajana. Tällä hetkellä hänen päätoimensa on HUS Kiinteistöt Oy:n toimitusjohtaja. Lisätiedot: juha.tiuraniemi@iki.fi, 040 506 9151

➡ Info

Helsingin seutu:

Pääkaupunkiseutu ja KUUMA-kunnat

Pääkaupunkiseutu:

Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa

KUUMA-kunnat:

Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti

Uusimaa:

Uudenmaan maakunta

Helsingin kaupunkimittausosasto, alueen kunnat ja HSY, 2013

Julkaisun tuotannon, asuntomarkkinoiden, rikollisuuden, matkailijoiden yöpymisten ja väestön luvut ovat ennakkotietoja, jotka tarkentuvat lopullisiin tilastoihin.

Käsitteitä

Asunnon ostoaikomukset

Niiden kotitalouksien osuus, jotka aikovat ostaa asunnon varmasti tai mahdollisesti seuraavan vuoden aikana.

Ilmanlaatuindeksi

Perustuu HSY:n kehittämään indeksiin, joka lasketaan tunneittain. Huomioon otetaan rikkidioksidin, typpi-dioksidin, hiilimonoksidin, otsonin, hengitettävien hiukkasten ja pienhiukkasten pitoisuudet, joille määritetään ali-indeksi. Näistä korkein määrittelee ilmanlaatuindeksin arvon mittausasemalla. Indeksien arvot on jaettu viiteen ilmanlaatuiluokkaan hyvistä erittäin huonoon.

Pitkäaikainen keskiarvo

Summataan tietyn ajanjakson neljännesten arvot ja jaetaan luku neljännesten lukumäärällä.

Rikokset (poliisin tietoon tulleet)

Rikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Väkivaltarikollisuus sisältää henkeen tai terveyteen kohdistuvat rikokset sekä seksuaalirikokset. Omaisuusrikollisuus sisältää varkauudet, törkeät varkauudet ja näpistykset.

Saldoluku

Saldoluvulla kuvataan odotuksia suhdanne- ja kuluttajabarometrissä. Luku saadaan, kun myönteisten vastausten prosenttiosuuksista vähennetään kielteisten vastausten prosenttiosuudet. Positiivinen luku kuvaa myönteisiä odotuksia.

Tuotanto

Kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiviteettia.

1) Helsingin seutu: Toimialoittaisten tuotannon kehitystä ennakoivien indikaattorien perusteella konstruoitu Helsingin seudun tuotannon ennakoiva kuvaaja. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto perustuu indikaattoreiden ennakkoarvioihin. Tietolähde: Kaupunkitutkimus TA Oy.

2) Suomi: Tilastokeskuksen kansantalouden neljännesvuositilinpäiden bruttokansantuote kiintein hinnoin. Tuorein neljännes on Tilastokeskuksen julkaisema kokonaistuotannon ennakkotieto.

Työnvälitystilasto

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) tilasto, joka perustuu työnhakijoiden rekisteriin.

Työttömyysaste

Työttömien osuus työvoimasta. Tilastokeskuksen työttömyysaste perustuu työvoimatutkimukseen ja työ- ja elinkeinoministeriön työttömyysaste työnvälitystilastoon, minkä vuoksi ne poikkeavat jonkin verran toisistaan.

Työvoimatutkimus

Tilastokeskuksen otospohjainen kuukausittain tehtävä haastattelututkimus. Työllisyyttä koskevissa toimialoittaisissa tiedoissa on pienten toimialojen kohdalla suurehko virhemarginaali.

Väestö 30.9.2019*	Helsinki	Espoo	Vantaa	KUUMA-kunnat	Helsingin seutu	Uusimaa	Muu Suomi pl. Helsingin seutu	Suomi
Väkiluku	652 824	288 348	232 163	323 492	1 506 498	1 685 263	4 018 989	5 525 487
Väestönmuutos vuoden alusta	4 782	4 716	3 997	1 102	14 653	14 239	-7 085	7 568
Väestönmuutos, %	0,7	1,7	1,8	0,3	1,0	0,9	-0,2	0,1
Muuttovoitto	3 902	3 583	3 178	918	11 653	11 618	1 735	13 388

Työmarkkinat III/2019

Työlliset (TK)	..	..	..	..	772 500	858 800	1 826 200	2 599 700
Muutos vuoden takaisesta, %	..	..	..	..	1,0	1,1	0,8	0,8
Työttömät (TEM, 09/19)	30 355	10 820	9 650	10 610	61 680	68 280	164 360	226 040
Työttömyysaste, % (TEM, 09/19)	8,8	7,5	8,2	6,6	8,0	8,0	8,9	8,6
Työllisyysaste, % (TK)	..	..	..	..	74,9	75,2	73,0	73,6

Hyvinvointi III/2019

Yleisen asumistuen saajat (9/19)	61 615	18 540	16 920	13 110	112 830	117 240	241 770	352 270
Muutos vuoden takaisesta, %	1,5	4,8	3,0	2,3	2,4	2,3	1,0	1,4
Kotihoidontuen saajat	8 600	4 320	3 550	3 980	20 550	22 310	40 670	61 220
Muutos vuoden takaisesta, %	-3,8	-2,9	-3,5	-6,8	-4,1	-4,3	-9,0	-7,4
Perustoimeentulotuen saajat	35 150	13 480	14 560	10 460	73 870	79 200	129 530	203 400
Muutos vuoden takaisesta, %	-15,5	-4,2	-16,3	-8,4	-12,6	-12,3	-8,8	-10,2

*Ennakkotieto.

Helsingin Seudun Suunnat

Helsingin Seudun Suunnat antaa ajankohtaista tietoa seudun kehityksestä. Verkkosivusto päivittyy jatkuvasti, ja pdf-julkaisu ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

www.helsinginseudunsuunnat.fi

Tilaa uutiskirje:

www.helsinginseudunsuunnat.fi/uutiskirje

Uutiskirje ilmestyy vuonna 2020

viikolla 12, 25, 38, 51

Toimitus ja julkaisija

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot

PL 550

Helsingin kaupunki

00099 Helsingin kaupunki

Lisätietoja

Nina Ahola

p. 09 310 36365

seudunsuunnat@hel.fi

ISSN 1796-7287

HSS
vuodesta
1996

Kustantajat

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus- ja -tilastot

Espoon kaupunki, strategiayksikkö

Vantaan tietopalveluyksikkö

Uudenmaan liitto

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)

Helsingin seudun kauppakamari